

Canisterapeutický výcvik

Okruhy k závěrečné zkoušce - SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA

1. **Úvod do speciální pedagogiky.** Vymezení, terminologie, členění, systém a metody speciální pedagogiky. Problematika kombinovaných vad. Postavení lidí se zdravotním postižením ve společnosti, historické proměny přístupu. Rodina se zdravotně postiženým členem.
2. **Osoby s mentálním postižením.** Základy psychopedie. Základní psychopedická terminologie. Etiologie, symptomatologie a klasifikace. Specifika poznávacích procesů. Edukační systém a pracovní uplatnění osob s mentálním postižením. Specifika přístupu k lidem s mentálním postižením.
3. **Osoby s poruchou autistického spektra.** Poruchy autistického spektra. Základní terminologie a vývoj názorů na autismus. Etiologie a symptomatologie autismu. Specifika přístupu k lidem s autismem.
4. **Osoby se sluchovým postižením.** Základy surdopedie. Základní surdopedická terminologie. Klasifikace a etiologie sluchových poruch a vad. Vyšetřování a diagnostika sluchu. Edukace osob se sluchovým postižením. Přístupy ke vzdělávání osob se sluchovým postižením. Technické kompenzační pomůcky.
5. **Osoby se zrakovým postižením.** Základy tyfopedie. Základní tyfopedická terminologie. Klasifikace a etiologie zrakových poruch a vad. Charakteristika osob se zrakovým postižením. Prostorová orientace. Pomůcky pro prostorovou orientaci a samostatný pohyb osob se zrakovým postižením.
6. **Osoby s tělesným postižením.** Základy somatopedie. Základní somatopedická terminologie. Somatoped jako člen rehabilitačního týmu. Nejčastější terapeutické přístupy využívané u klientů s omezením hybnosti.
7. **Osoby s poruchami chování, s rizikovým a problémovým chováním.** Základy etopedie. Kázeň a kázeňské prostředky, poruchy chování a specifické poruchy chování, možnosti intervence. Specifické poruchy chování – ADHD – hyperkinetické poruchy. Rizikové a problémové chování ve školní praxi.
8. **Osoby s narušenou komunikační schopností.** Základy logopedie, logopedie jako vědní obor, komunikační schopnost, nejčastější typy narušené komunikační schopnosti.
9. **Osoby s narušenou grafickou stránkou řeči.** Terminologické vymezení, klasifikace a etiologie specifických poruch školních dovedností. Specifické a nespecifické symptomy specifických poruch školních dovedností.
10. **Poradenství pro osoby se zrakovým postižením.** Vymezení termínu „osoba se zrakovým postižením“. Poradenské služby pro osoby se zrakovým postižením v resortu zdravotnictví, školství a resortu práce a sociálních věcí.

11. **Poradenství pro osoby s tělesným postižením a s kombinovanými vadami.** Poradenské služby vzhledem k potřebám klienta, jeho rodiny, pečovatele a sourozenců. Nejčastější tělesná postižení a onemocnění.
12. **Poradenství pro osoby s mentálním a jiným duševním postižením.** Systém poradenských služeb určených osobám s mentálním a jiným duševním postižením. Možnosti poradenské péče v raném, školním, adolescentním, dospělém a seniorském věku.
13. **Poradenství pro osoby se sluchovým postižením.** Aktuální nabídka poradenských služeb pro osoby se sluchovým postižením. Specifika služeb jednotlivých poradenských institucí. Možnosti poradenské péče v raném, školním, adolescentním a dospělém věku.
14. **Poradenství pro osoby s psychosociálním ohrožením a narušením.** Poradenské služby ve školství. Jednotlivé typy školských poradenských zařízení. Činnost pedagogicko-psychologických poraden a středisek výchovné péče. Intervenční programy. Role sociálně-právní ochrany v systému péče o ohrožené děti.
15. **Poradenství pro osoby s narušenou komunikační schopností.** Cíle logopedického poradenství. Poradenství u dětí v mladším, středním a starším školním věku, v pubescentním a adolescentním věku. Logopedické poradenství v jednotlivých resortech. Přístupy k osobám s narušenou komunikační schopností – s koktavostí, breptavostí, elektivním mutismem.
16. **Poradenství pro osoby se specifickými vývojovými poruchami učení.** Psychologické poradenství, poradenské vedení a psychoterapie. Zásady pro poskytování psychologického poradenství. Požadavky na osobnost poradce. Legislativní předpisy.
17. **Komunikace s osobami se zrakovým postižením.** Specifika v oblasti komunikace a budování komunikačního systému. Základní zásady komunikace s jedincem se zrakovým postižením. Braillovo bodové písmo. Pomůcky a jejich využití při komunikaci osob se zrakovým postižením.
18. **Prostředky augmentativní a alternativní komunikace u osob s tělesným a kombinovaným postižením.** Poruchy komunikace u osob s tělesným nebo kombinovaným postižením. Vytvoření funkčního systému komunikace. Specifika nácviku u osob s tělesným a kombinovaným postižením.
19. **Komunikace s osobami se sluchovým postižením.** Komunikační systémy osob se sluchovým postižením. Rozdíly mezi jednotlivými vizuálně-motorickými komunikačními systémy. Specifika vizuální percepce řeči.
20. **Komunikace s osobami s narušenou expresivní či impresivní složkou řeči (v oblasti řečové produkce a rozumění).** Specifika komunikace s jedincem s koktavostí, s breptavostí, s elektivním mutismem, s jedincem s odchylkami ve výslovnosti. Podpora komunikace s jedincem s dysartrií, s vývojovou dysfázií.

Doporučená studijní literatura:

LUDÍKOVÁ, Libuše, KOZÁKOVÁ, Zdeňka a kol. *Základy speciální pedagogiky*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 106 s. ISBN 978-80-244-3092-8.

LUDÍKOVÁ, Libuše, KOZÁKOVÁ, Zdeňka a kol. *Poradenství pro osoby se speciálními vzdělávacími potřebami*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 76 s. ISBN 978-80-244-3091-1.

LUDÍKOVÁ, Libuše, KOZÁKOVÁ, Zdeňka a kol. *Specifika komunikace s osobami se speciálními vzdělávacími potřebami*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 72 s. ISBN 978-80-244-3094-2.

RENOTIÉROVÁ, Marie, LUDÍKOVÁ, Libuše a kol. *Speciální pedagogika*. 4. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2006. 313 s. ISBN 80-244-1475-9.

LUDÍKOVÁ, Libuše a kol. *Kombinované vady*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. 140 s. ISBN 80-244-1154-7.

POTMĚŠILOVÁ, Petra et al. *Speciální pedagogika nejen pro sociální pedagogy*. 1. vyd. Praha: Parta, 2013. 186 s. ISBN 978-80-7320-179-1.

MICHALÍK, Jan. *Metodický průvodce - rodiče dítěte se zdravotním postižením (nejen) na základní škole*. 1. vyd. Ústí nad Labem: EdA, 2012. 234 s. ISBN 978-80-904927-8-3.

VRBOVÁ, Renáta a kol. *Metodika práce asistenta pedagoga se žákem s narušenou komunikační schopností*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 87 s. ISBN 978-80-244-3381-3.

ŽAMPACHOVÁ, Zuzana a kol. *Metodika práce asistenta pedagoga se žákem s poruchami autistického spektra*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 80 s. ISBN 978-80-244-3377-6.

ČADOVÁ, Eva a kol. *Metodika práce asistenta pedagoga se žákem s tělesným postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 88 s. ISBN 978-80-244-3378-3.

POTMĚŠIL, Miloň a kol. *Metodika práce asistenta pedagoga se žákem se sluchovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 94 s. ISBN 978-80-244-3379-0.

BASLEROVÁ, Pavlína a kol. *Metodika práce asistenta pedagoga se žákem se zrakovým postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 107 s. ISBN 978-80-244-3376-9.